

**TEREKE HÂKİMLİĞİ -VESAYET DAİRELERİNE YÖNELİK
TAVSİYELER LİSTESİ 2024**

İÇİNDEKİLER

TEREKE İŞLEMLERİNE YÖNELİK TAVSİYELER

1- Banka Hesabı Cari Defteri Tutulması Gerekliği.....	3
2- Döviz, Kıymetli Evrak ve Eşyanın Mahsus Defterine Kaydı.....	3
3- Gaip Kişiye Ait Para.....	3
4- Kasa ve Banka Hesabı Cari Defterinin Günlük Tutulması.....	4
5- Kıymetli Eşyanın Değer Tespiti.....	4
6- Tahsil ve Ödemeye İlişkin Dekontların Dosyada Saklanması.....	4
7- Terekeye Ait İşlemlerin Yürütülmesinde Hatalı Davranıldığı.....	5
8- Tereke Eşyalarının Hak Sahiplerine Tesliminin Hâkim Huzurunda Olması.....	5
9- Tereke Gelirlerinin Takibi.....	6
10- Tereke Hesaplarının Tanzimi.....	6
11- Tereke Paralarının Hak Sahiplerine Ödenmesi.....	6
12- Terekede Tasfiye Harcı.....	6
13- Terekenin Belirlenen Hak Sahipleri Adına Şahsi Hesap Açılarak Tasfiyesi.....	7
14- Terekenin Hazineye Devri.....	7
15- Terekenin Tasfiyesinde Harç Alınmayacağı.....	7
16- Terekeye Ait Ruhsatlı Silahın Teslimi.....	7
17- Terekenin Tespiti ve Defter Tutulmasına İlişkin Kararlarda Tereke Mevcudunun Yazılmadığı.....	8
18- Yetkisizlik Kararı Verildiği Hâlde Gölge Dosya Oluşturulmadığı.....	9

VESAYET DAİRELERİNE AİT TAVSİYELER

1- Banka Hesabı Cari Defterinin Hiç veya Gereği Gibi Tutulmaması.....	10
2- Davalı Olan Kısıtlı İçin Husumete İzin Kararı Verildiği.....	10
3- Dosya Tanzimi ve Defterlerin Örneğinin Bulundurulmaması.....	10
4- Gaip Kararı Almaksızın Malvarlığının Hazineye Devri.....	11
5- Kısıtlanan Ergin Evlada Vasi Tayini.....	12
6- Kısıtlıya Ait Paraların Menfaati Araştırılmaksızın Herhangi Bir Bankada Değerlendirildiği.....	12
7- Kısıtlının Tapuya Kayıtlı Mallarına Şerh.....	12
8- Vesayet Halinin Ölümle Sona Erdiği Durumlarda Dosyaların Resen Tereke Hâkimliğine Tevdi Olunduğu.....	12
9- Satışı İstlenen Taşınmaz Dışında Kalan Diğer Malların Gelirleri Konusunda Vasiden Hesap Sorulmaksızın Satışa İzin Verildiği.....	13
10- Taşınmazın Pazarlıkla Satışına İzin Verilmesi İsteminin Vesayet Makamınca Değerlendirilerek Karara Bağlandığı.....	13
11- Vasiden Hesap Raporu Alınmadığı.....	13
12- Vasi Tayini Dosyasının Takip Edilmediğinden İşlemden Kaldırıldığı.....	14
13- Vesayet Ad Kaydının Tutulmadığı.....	14

14- Vesayet Altına Alınacak Şahıslara Ait Mal Varlıklarının Araştırılmadığı.....	14
15- Vasilik Görevinin Devamı veya Yeni Vasi Atanması Bakımından Vesayet Dosyalarının Belirli Periyotlarla Gözden Geçirilmediği.....	15
16- Vesayet Halinin Herhangi Bir Suretle Sona Erip Ermediğinin Tespiti Zımında Dosyaların Belirli Periyotlarla Gözden Geçirilmediği.....	15
17- Vesayet Kararının İlanı.....	16
18- Vesayet veya Kayyım İdaresi Altındakilere Ait Malların Satışının Takip Edilmediği.....	16
19- Yönetim Kayyımından Hesap İstenmediği.....	16

TEREKE İŞLEMLERİNE YÖNELİK TAVSİYELER

1- Banka Hesabı Cari Defteri Tutulması Gerektiği

Tereke hesapları için banka hesabı cari defteri tutulmayıp kasa defteri tutulmasıyla yetinildiği müşahede edilmiştir.

* Dosya mevcudu ile banka mevcudu arasında mutabakatın sağlanması ve hesapların günü gününe kontrolü için, Türk Medeni Kanunu'nun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük Kapsamında Tutulacak Defterler, Özel Kütük, Dosyalar, Tutanaklar ve Diğer Evrakın Düzenlenmesine Dair Yönetmelik'in 14. maddesinin altı ve yedinci paragraf hükümleri uyarınca banka hesabı cari defterinin temini ile kullanılmasının sağlanması,

2- Döviz, Kıymetli Evrak ve Eşyanın Mahsus Defterine Kaydı

Tereke mevcuduna dâhil döviz ve kıymetli eşyaların denetime imkân verecek şekilde kıymetli evrak ve eşya defterine kayıtlarının yapılmadığı belirlenmiştir.

* Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 193. maddesi ile Türk Medeni Kanunu'nun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük Kapsamında Tutulacak Defterler, Özel Kütük, Dosyalar, Tutanaklar ve Diğer Evrakın Düzenlenmesine Dair Yönetmelik'in 14. maddesinin dört ve beşinci paragraflarında belirtildiği üzere, tereke hâkimliğine intikal eden döviz cinsinden paralar ile diğer kıymetli evrak ve eşyanın teslim alınmasını takiben kıymetli evrak ve eşya defterine kaydının yapılması suretiyle denetime imkân sağlanması,

3- Gaip Kişiye Ait Para

... esas sayılıda, gaip olan şahsın paydaş bulunduğu taşınmazın satışından elde edilen paranın, 1989 yılından beri on yıl mahkemece idare edilmesinden sonra 09.11.1999 tarihinde hazineye teslimine karar verildiği hâlde tasfiye işlemlerinin yapılmadığı, paranın hâlen mahkeme nezdinde tutulduğu müşahede olunmuştur.

* 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 588. maddesinde belirtilen süre sonunda dosyaların tasfiyesi için gereğinin yapılmasından imtina edilmemesi,

4- Kasa ve Banka Hesabı Cari Defterinin Günlük Tutulması

Tereke hesaplarının tutulmasında kullanılan kasa defteri ile banka hesabı cari defterinin düzenli olarak tutulmadığı, bir kısım tahsilat ve reddiyat makbuzlarının defterlere geçirilmediği ya da geçirilmesinde hatalar yapıldığı anlaşılmıştır.

* Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 185., Türk Medeni Kanunu'nun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük Kapsamında Tutulacak Defterler, Özel Kütük, Dosyalar, Tutanaklar ve Diğer Evrakın Düzenlenmesine Dair Yönetmelik'in 14. maddelerindeki açıklamalar doğrultusunda, yapılan tahsilat ve ödemelere ait banka dekontlarının teminiyle bu işlemlerin, kasa ve banka hesabı cari defterlerine usulüne uygun olarak hatasız ve gecikmeksizin işlenmesi hususunda gereken hassasiyetin gösterilmesi,

5- Kıymetli Eşyanın Değer Tespiti

Kıymetli evrak ve eşya defterinde kayıtlı altın, gümüş ve çeşitli kıymetli taşlardan oluşan ziynet eşyalarının vasıf ve değerlerinin bilirkişi marifetiyle tespit ettirilerek deftere geçirilmediği görülmüştür.

* Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 193. maddesi ile Türk Medeni Kanunu'nun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük Kapsamında Tutulacak Defterler, Özel Kütük, Dosyalar, Tutanaklar ve Diğer Evrakın Düzenlenmesine Dair Yönetmelik'in 14. maddesinin dört ve beşinci paragraf hükümleri uyarınca, terekeye dâhil eşyanın cinsi, türü, adedi, gram ve ayarlarıyla birlikte diğer ayırt edici özelliklerinin ve değerlerinin bilirkişi marifetiyle tespit ettirilerek kıymetli evrak ve eşyanın kaydına mahsus deftere kaydının gerektiğinin unutulmaması,

6- Tahsil ve Ödemeye İlişkin Dekontların Dosyada Saklanması

Bir kısım tereke dosyalarında bankaya yatırılan paralarla, bankadan çekilen paralara ait dekontların dosyalarına konulmadığı belirlenmiş, bu nedenle hesapların kontrolünde güçlüklerle karşılaşmıştır.

* Tereke kasa hesabı ile banka mevcutları arasındaki mutabakatın sağlanması ve hesap hareketlerinin kontrolü bakımından banka ile devamlı temas halinde bulunularak tahsilat veya reddiyat işlemlerine konu dekontların günü gününe ve sırasıyla dosyalarına konularak muhafazasında titizlik gösterilmesi,

7- Terekeye Ait İşlemlerin Yürütülmesinde Hatalı Davranıldığı

Terekeye ilişkin bir kısım işlemlerin yürütülmesinde hatalı davranıldığı ya da tasfiyenin gerçekleştirilmesi ve dosyaların işlemde kaldırılması için gereken gayretin gösterilmediği, bu cümleden olarak;

a) ... sayılı dosyada, ... tarihinde yetkisizlik kararı verilmesine karşın para ve/veya eşyanın ilgili hâkimliğe gönderilmediği,

b) ... sayılı tereke dosyasında, tereke mevcudunun ... tarihinde hazineye teslim edilerek tasfiyenin gerçekleşmesine karşın terekeden el çekilmesine karar vermek yerine dosyanın tetkike alınarak duruşmanın talik olduğu,

c) ... sayılı tereke dosyasında, tensip ara kararı ile belirlenen ... tarihinde duruşma yapılmadığı gibi denetim tarihine kadar da dosyanın ele alınmadığı,

ç) ... sayılı tereke dosyasında, tereke eşyalarının hazineye teslimine karar verilmesine karşın ... eşyanın tesliminin gerçekleştirilmediği,

d) ... sayılıda, ... tarihinden başlamak üzere denetim tarihine kadar icra edilen yedi oturum boyunca tereke temsilcisine rapor sunmak veya işlemleri tamamlamak üzere süre verilmek suretiyle duruşmaların ertelendiği,

e) ... sayılıda, terekeye alınan yabancı ülke vatandaşı müteveffanın eşya ve paralarının teslimiyle ilgili olarak Adalet Bakanlığı Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğünün 71/1 nolu genelgesinin “Türkiye’de Ölen Yabancıların Terekelerine Uygulanacak Esaslar” başlığının 13-17. maddeleri uyarınca işlem yapmak yerine 15.09.2015 tarihli gerekçeli karar uyarınca eşya ve paralarının ... Büyükelçiliğine Cumhuriyet Başsavcılığı aracılığıyla gönderilmekle birlikte eşya kolisinin teslim alınmaması üzerine eşyaların muhafaza altına alınıp tedavülü olan paraların bankaya yatırıldığı, 07.10.2015 tarihinde ise cevap alınamayan eşyaların teslim edilmesi için bir görevli görevlendirilmesi veya mirasçılarının birinin mahkemeye başvurusunun sağlanmasının ... Büyükelçiliğinden istendiği yazının yazılmasından itibaren dosyanın işlemsiz bekletildiği,

Belirlenmiştir.

* Tereke tasfiyesinin aciliyeti göz önünde bulundurularak, evrakın yeterince incelenmediği intibamı oluşturabilecek ve ilgililerin mağduriyeti yanında sorumluluğu da doğurabilecek hatalardan özenle sakınılması,

8- Tereke Eşyalarının Hak Sahiplerine Tesliminin Hâkim Huzurunda Olması

Tereke eşyalarının hak sahiplerine hâkim huzuru olmaksızın tesliminin yapıldığı izlenmiştir.

* Türk Medeni Kanunu'nun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük'ün 32. maddesinin üçüncü paragrafında açıklanan "Önlemi gerektiren durumların ortadan kalkması üzerine, sulh hâkimi, önlemlere son vererek terekeyi hak sahiplerine teslim eder." hükmü de göz önünde bulundurularak ileride bir uyuşmazlığa neden olunmaması ve her türlü şüphe ve tereddüdün izalesi bakımından tereke eşyalarının hâkim huzurunda tesliminin usul edinilmesi,

9- Tereke Gelirlerinin Takibi

Bazı dosyalarda, tereke mevcuduna dâhil tahvil, hisse senetleri v.b. kıymetli evrak ile paralara ait faiz ve getirilerin kasa hesabına intikalinin sağlanmadığı anlaşılmıştır.

* Terekeye dâhil tahvil, hisse senedi ve benzeri gibi gelir getiren kıymetli evrak ile paraların getirilerinin ilgili yerlerden düzenli olarak takibi ile kasa hesabına intikalinin sağlanması,

10- Tereke Hesaplarının Tanzimi

... sayılı dosyada, vadesiz hesaplarda bulunan ... TL parayla ilgili (hâkimlik talimatıyla) vadeli hesaba aktarılması işlemi yapılırken -gerçek bir ödeme olmadığı hâlde- reddiyat makbuzuyla kasadan çıkış yapıldığı izlenmiştir.

* Aynı dosya kapsamında vadesiz hesaptan vadeli hesaba yapılan virman işleminin gerçek manada bir ödeme olmamasından dolayı reddiyat işlemi yapılarak kasa mevcudundan düşülmesine gerek bulunmadığı, şayet düşülmüşse aktarılan paranın tekrar kasaya intikalinin sağlanması, aksi durumda dosya ve banka mevcutları arasında uyumsuzluk çıkacağına bilinmesi,

11- Tereke Paralarının Hak Sahiplerine Ödenmesi

Tereke paralarının hak sahiplerine yazı işleri müdürü tarafından kalemde teslim edilerek tutanak düzenlendiği beyan ve müşahede edilmiştir.

* Tereke işlemlerinin önemine binaen, hak sahiplerinin belirlenmesinden sonra tereke paralarının bulunduğu bankaya müzekkere yazılarak paranın belirlenen nispetler dâhilinde ödenmesi veya hak sahipleri adlarına açılacak hesaplara nakli ile dekontların gönderilmesinin istenmesi ve kasa defteri üzerinden hesap hareketlerinin günlük olarak kontrolünün sağlanması,

12- Terekede Tasfiye Harcı

Mirasçıları tarafından terekenin tespit ve tasfiyesinin istendiği hallerde nispi yerine maktu harç alındığı anlaşılmıştır.

* Terekenin tahrir, tespit ve tasfiyesinde, maktu harç alınmayarak her işlemin konusunu teşkil eden değerler üzerinden, 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun eki olan (1) Sayılı Tarife'nin, "D) Diğer Yargı Harçları" bölümünün "Miras işlerine ilişkin harçlar" başlığını taşıyan IV. bendi gereğince ayrı ayrı binde 4,55 oranında nispi harç alınacağına bilinmesi,

13- Terekenin Belirlenen Hak Sahipleri Adına Şahsi Hesap Açılarak Tasfiyesi

... sayılı tereke dosyalarında; ölenin kanuni mirasçılarıyla bunların hisselerinin mirasçılık belgesiyle saptandığı hâlde terekedeki paraların elde tutuldukları görülmüş, denetim sırasında gereği yaptırılmıştır.

* Tereke hâkimliğine intikal eden paranın tespit edilen mirasçılara ödenmesini teminen hak sahiplerinin ad ve soyadlarıyla pay oranları belirtilerek, Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünün 06.12.2007 tarih, 26270 sayılı mütalaasında da vurgulandığı üzere, Resmî Gazetenin 29.08.2006 tarihli sayısında yayımlanan 3 nolu Vergi Kimlik Numarası Genel Tebliği uyarınca T.C. uyruklu kişilerin T.C. kimlik numaraları belirtilerek adlarına müstakil hesap açılması ve müracaatlarında ödenmesi, ödeme yapılmaması hallerinde zamanaşımı süresine kadar bekletildikten sonra hazineye devri için bankaya talimat yazılması,

14- Terekenin Hazineye Devri

... sayılı tereke dosyasında, para ve eşyaların hazineye devrine karar verilmesine rağmen, gerekli müzekkerenin yazılmadığı ve devir işlemlerine tevessül olunmadığı gözlenmiştir.

* Hazineye devrine karar verilen para ve eşyaların mal müdürlüğünce alınmalarını teminen müzekkere yazılarak sonucunun izlenmesi,

15- Terekenin Tasfiyesinde Harç Alınmayacağı

Hastane, konsolosluklar ve Cumhuriyet başsavcılıklarınca tereke hâkimliğine intikal ettirilen eşya ve paranın mirasçılara tesliminde harç tahakkuk ve tahsil edildiği tespit edilmiştir.

* Tereke hâkimliklerine intikal ettirilen para ve eşyaların hak sahiplerine tesliminin mirasın tasfiyesi mahiyetinde olmaması nedeniyle bu gibi işlemlerden harç alınmaması,

16- Terekeye Ait Ruhsatlı Silahın Teslimi

... esas sayılı tereke dosyasında, ölenin eşyaları arasında bulunan ruhsatlı tabancanın verilen kararla mirasçıya teslim edildiği, bu konuda silahı teslim alan kişinin bulundurma

vesikası verilebilecek kimselerden olup olmadığı hususunun araştırılmadığı ve belge aranmadığı,

... sayılı tereke dosyasında ise Ateşli Silahlar Ve Bıçaklar İle Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik'in 18. maddesindeki hükümler dikkate alınmadan ölenin eşyaları arasında bulunan ruhsatlı tabancanın verilen kararla mirasçıya teslim edildiği,

Görölmüştür.

* 6136 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmasına ilişkin Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik'in 18. maddesindeki "Vefat eden kişilere ait ruhsatlı silahın, tebligat tarihinden itibaren mirasçılarının tamamının muvafakati ile altı ay içinde başvurulması halinde talepte bulunan mirasçısına veya üçüncü bir kişiye devri sağlanır. Bu süre içinde mirasçılarını adına ruhsata bağlanamamış veya üçüncü bir kişiye devredilememiş silahlar müsadere edilmek üzere adli makamlara intikal ettirilir." şeklindeki düzenlemenin uygulamada nazara alınması,

17- Terekenin Tespiti ve Defter Tutulmasına İlişkin Kararlarda Tereke Mevcudunun Yazılmadığı

İncelenen bir kısım tereke tespiti ve defter tutma istemli dosyalarda, yargılama neticesinde tespit edilen tereke mevcudunun hükümde gösterilmediği ya da hükümde terekenin mevcut hâli ile tespitine şekilde karar verilip tereke mevcudunun gerekçede açıklandığı görölmüştür.

* Türk Medeni Kanununun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzüğün 33. maddesi gereğince; ölüm anı itibarıyla terekedeki (taşınır veya taşınmaz) mal ve hakların tespit edilip hükümde gösterilmesi gerektiği, Yargıtay 14. Hukuk Dairesi'nin 03.03.2016 tarih ve 2015/2668 esas, 2016/2688 karar sayılı kararında değinildiği üzere, tereke tespiti davalarının delil tespiti niteliğinde olduğu, istihkak davası niteliğinde olmadığı, bu nedenle mahkemece yapılması gereken işin terekeye ait olduğu bildirilen mal varlığı unsurlarını tespit edip deftere geçirmek, bunlardan muhafazası mümkün olmayanlar varsa satıp paraya çevrilmesini sağlamak ve menkuller için de para, döviz vb. varsa bunları tereke malvarlığı olarak bankaya yatırmak; altın vb. ziynet eşyaları varsa bunları tereke mahkemesi kasasına alıp kaydetmek; diğer eşyaları ise ilgisine veya üçüncü bir kişiye yediemin sıfatıyla teslim etmek ve böylece tespit edilen eşyaları kararda göstermekten ibaret olduğunun hatırdan çıkarılmaması,

18- Yetkisizlik Kararı Verildiği Hâlde Gölge Dosya Oluşturulmadığı

... sayılılarda, yetkisizlik kararı verilerek dosyanın mahalline gönderilmesine rağmen gölge dosya oluşturulmayıp sadece karar örneğinin saklanmasıyla yetinildiği gözlenmiştir.

* Denetime imkân sağlanması ve ileride doğabilecek sakıncaların önlenmesi bakımından yetkisizlik kararı verilerek başka mahalle gönderilen dosyalara ilişkin olarak, karar örneği, terekedeki para ve eşyaların yetkili tereke hâkimliğine gönderilmesine ilişkin belgeler ile talep yazısı ve ekleri, banka hesap belgesi, tereke eşya listesi vb. gibi evrakın birer örneğinin gölge dosya oluşturularak saklanması usul edinilmesi,

VESAYET DAİRELERİNE AİT TAVSİYELER

1- Banka Hesabı Cari Defterinin Hiç veya Gereği Gibi Tutulmaması

Vesayet hesapları için hesabı cari defteri tutulmadığı ya da bir kısım tahsilat ve reddiyat makbuzlarının defterlere geçirilmediği anlaşılmıştır.

* Dosya mevcudu ile banka mevcudu arasında mutabakatın sağlanması ve hesapların günü gününe kontrolü için, Türk Medeni Kanunu'nun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük Kapsamında Tutulacak Defterler, Özel Kütük, Dosyalar, Tutanaklar ve Diğer Evrakın Düzenlenmesine Dair Yönetmelik'in 8. maddesi uyarınca banka hesabı cari defterinin kullanılması,

Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 185., Türk Medeni Kanunu'nun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük Kapsamında Tutulacak Defterler, Özel Kütük, Dosyalar, Tutanaklar ve Diğer Evrakın Düzenlenmesine Dair Yönetmelik'in 14. maddelerindeki açıklamalar doğrultusunda, yapılan tahsilat ve ödemelere ait banka dekontlarının teminiyle bu işlemlerin, banka hesabı cari defterlerine usulüne uygun olarak hatasız ve gecikmeksizin işlenmesi hususunda gereken hassasiyetin gösterilmesi,

2- Davalı Olan Kısıtlı İçin Husumete İzin Kararı Verildiği

... esas sayılı dosyalarda, aleyhinde dava açılan kısıtlıyı temsil yetkisi olan vasinin husumete izin talebinin kabul edildiği görülmüştür.

* 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 62. maddesi uyarınca vesayet altındaki kısıtlı aleyhine dava açılması durumunda vesayet makamının iznine gerek olmadığına dair Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 26.05.2003 tarih ve 2003/4488 esas, 2003/7543 karar sayılı içtihadının da göz önünde bulundurulması,

3- Dosya Tanzimi ve Defterlerin Örneğinin Bulundurulmaması

Genel olarak vesayet dosyalarında;

a) 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 438, 454. ve Tüzük'ün 16. maddeleri gereğince düzenlenen defterin bir suretinin bulunmadığı,

b) Cereyan eden işlemlerin tutanak altına alınmadığı, işlemlerin dosya üzerinden takip edilmeye çalışıldığı, evrakın ve gider belgelerinin belli bir sıra gözetilmeden gelişigüzel yerleştirildiği,

Belirlenmiştir.

* Türk Medeni Kanununun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük'ün 16. maddesinin beşinci paragrafındaki “Tutulan defter belirlenen süre içinde iki örnek olarak vesayet makamına verilir. Vesayet makamı, defterde yazılan malların iyi tanımlanmadığını, değerlerinin takdirinde yanlışlık yapıldığını veya eksik yazıldığını saptarsa, bunları denetimi altında tamamlattırır veya düzelttirir. Vesayet makamı, defterin usulüne uygun ve doğru olarak düzenlendiği kanısına varırsa bir örneğini onaylayarak vasiye verir, diğer örneğini dosyasında saklar.” şeklindeki açıklamanın uygulamada dikkate alınması,

Türk Medeni Kanununun Velâyet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük Kapsamında Tutulacak Defterler, Özel Kütük, Dosyalar, Tutanaklar ve Diğer Evrakın Düzenlenmesine Dair Yönetmelik'in 5. maddesinin, “Velâyet, vesayet ve miras işleri için bir tutanak tutulur. Bu tutanakta; dosya esas numarası, vesayet altına alınan veya kendisine kayyım tayin olunan kimsenin, vasi veya kayyımın, mirasta terekesi yazılanın, defter tutma talebinde; mirasçı ve ilgililerin ve miras şirketi için tayin olunan temsilcinin adı, soyadı ve yerleşim yerleri yazılır. Bu tutanakta yapılan işlemlerin tarih ve sırası belirtilir, kararlar hâkim ve zabıt kâtibi tarafından imzalanır. Tutanaklara birbirini takip eden sayfa numarası verilir.” hükmünün uygulanmasında ve aynı Yönetmelik'in 4. maddesi gereğince, dosyaların düzen ve tertibinde gereken özenin gösterilmesi,

Kısıtlı kişilerin haklarının korunması hâkimin görevi cümlesinden olmakla, Türk Medeni Kanunu, Türk Medeni Kanununun Velâyet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük ile Türk Medeni Kanunu'nun Velâyet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük Kapsamında Tutulacak Defterler, Özel Kütük, Dosyalar, Tutanaklar ve Diğer Evrakın Düzenlenmesine Dair Yönetmelik ile getirilen hükümlere titizlikle uyulması,

4- Gaiplik Kararı Almaksızın Malvarlığının Hazineye Devri

Kayyım yönetiminde on yıllık sürenin dolmasını müteakip, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 588. maddesi uyarınca gaiplik kararı alınmadan malvarlığının Hazineye devrine karar verildiği anlaşılmıştır.

* 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 588. maddesi uyarınca; “Sağ olup olmadığı bilinmeyen bir kimsenin malvarlığı veya ona düşen miras payı on yıl resmen yönetilirse ya da malvarlığı böyle yönetilenin yüz yaşını dolduracağı süre geçerse, Hazinesinin istemi üzerine o kimsenin gaipliğine karar verilir. Gaiplik kararı verilebilmesi için gerekli ilan süresinde hiçbir hak sahibi ortaya çıkmazsa, aksine hüküm bulunmadıkça, gaibin mirası Devlete geçer.” hükmünün uygulamada dikkate alınması,

5- Kısıtlanan Ergin Evlada Vasi Tayini

Sulh Hukuk Mahkemesine ait ... esas sayılılarda, bir yıldan fazla hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkûmiyeti veya akıl hastalığı nedeniyle kısıtlanan ergin çocuklara velilerinin vasi tayin edildiği tespit olunmuştur.

* 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 419/3. maddesi uyarınca, ergin olan evladın kısıtlanması halinde, vesayet altına alınması yerine, Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin aynı yöndeki 26.12.2005 tarih ve 2005/20432 esas, 18313 karar sayılı ilamı da göz önünde bulundurularak; asıl olanın velayet altına konulması olduğunun bilinmesi,

6- Kısıtlıya Ait Paraların Menfaati Araştırılmaksızın Herhangi Bir Bankada Değerlendirildiği

Kısıtlının kendisi veya malvarlığının yönetimi için gerekli olmayan paraların, en yüksek getiriye sağlayan milli banka araştırılmaksızın herhangi bir bankaya yatırıldığı izlenmiştir.

* 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 441, 466, 468. ile Türk Medeni Kanununun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük'ün 24. maddeleri dikkate alınarak; vesayet altındaki kişinin kendisi veya malvarlığının yönetimi için gerekli olmayan paraların, iyi bir yönetimin gerektirdiği özeni göstermekle yükümlü olan vesayet makamı tarafından en yüksek faiz getirisini sağlayan milli bir bankaya yatırılması veya Hazine tarafından çıkarılan menkul kıymetlere çevrilmesi gerektiğinin unutulmaması,

7- Kısıtlının Tapuya Kayıtlı Mallarına Şerh

... sayılı dosyada, vesayet altına alınan şahıs adına olan tapu kayıtlarına ilişkin olarak tapu müdürlüğüne yazılan müzekkerelere vesayet makamından izin alınmadıkça işlem yapılamayacağına ilişkin şerhin konulması hususunda gerekli hassasiyetin gösterilmediği belirlenmiştir.

* 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 462. maddesi gereğince taşınmazların alımı, satımı, rehnedilmesi, bunlar üzerinde başka bir aynî hak kurulması ve benzeri hususların vesayet makamının iznine tabi olması ile aynı Kanun'un 466. maddesi uyarınca da vesayet organlarının görevlerini yerine getirirlerken iyi bir yönetimin gerektirdiği özeni göstermekle yükümlü oldukları dikkate alınarak kısıtlı kişilerin mal varlığının korunması açısından taşınmazlarla ilgili olarak tapu kütüğünün beyanlar hanesine şerh işlenmesi için gereğinin yapılması,

8- Vesayet Halinin Ölümle Sona Erdiği Durumlarda Dosyaların Resen Tereke Hâkimliğine Tevdi Olunduğu

Vesayet hâlinin ölümle sona erdiği durumlarda şartları olup olmadığı araştırılmaksızın dosyanın resen tereke hâkimliğine tevdi olunduğu gözlenmiştir.

* Vesayet altındaki kişinin ölümü hâlinde, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 589, 590 ve 592. maddeleri uyarınca hâkimin resen müdahalesini gerektirir bir durum söz konusu ise dosyanın tereke hâkimliğine intikal ettirilmesi, aksi hâlde aynı Kanun'un 489, 490 ve 491. ile Türk Medeni Kanunu'nun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük'ün 31. madde hükümleri gereğince işlem yapılması,

9- Satışı İstenen Taşınmaz Dışında Kalan Diğer Malların Gelirleri Konusunda Vasiden Hesap Sorulmaksızın Satışa İzin Verildiği

... sayılı vesayet dosyasında, kısıtlının ihtiyaçlarının karşılanması zımında satışı istenen taşınmaz dışında kalan diğer malların gelirleri konusunda vasiden hesap sorulmaksızın satışa izin verildiği izlenmiştir.

* Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 07.03.2002 tarih ve 2002/1875 esas, 2002/2995 karar sayılı ilamı uyarınca kısıtlıya ait olup satışı istenen taşınmaz dışında kalan diğer malların gelirleri konusunda vasiden hesap sorularak, bu gelirlerin kısıtlının ihtiyaçlarına kâfi gelip gelmeyeceğinin araştırılmasının gerekli olduğunun hatırdan çıkarılmaması,

10- Taşınmazın Pazarlıkla Satışına İzin Verilmesi İsteminin Vesayet Makamınca Değerlendirilerek Karara Bağlandığı

... sayılı vesayet dosyasında, kısıtlıya ait taşınmazın pazarlıkla satışına izin verilmesi isteminin vesayet makamınca değerlendirilerek karara bağlandığı izlenmiştir.

* Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin 18.10.2007 tarih ve 2006/18328 esas, 2007/13811 karar sayılı ilamında da izah edildiği üzere, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 444 ve 462. maddeleri gereğince kısıtlıya ait taşınmazın satışına izin verme görevinin vesayet makamına, taşınmaz satışının pazarlıkla yapıp yapılmayacağına karar verme yetkisinin ise aynı Kanun'un 444. maddesinin üçüncü paragraf hükmü ile Türk Medeni Kanununun Velayet, Vesayet Ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük'ün 25. maddesi uyarınca denetim makamına ait olduğu göz önünde bulundurularak vesayet makamı tarafından satışa izin kararı verilmesinden sonra pazarlıkla satış konusunda bir karar verilmek üzere dosyanın denetim makamına gönderilmesi gerektiğinin unutulmaması,

11- Vasiden Hesap Raporu Alınmadığı

... sayılı vesayet dosyalarında, mal varlığı bulunan kısıtlıya atanan vasiden muayyen aralıklarla ya da yıl sonu itibarıyla hesap raporu alınmadığı anlaşılmıştır.

* 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 397. maddesinde vesayet dairelerinin, 468. maddesinde de vesayet dairelerinin sorumluluğunun düzenlendiği hatırlanarak, aynı Kanunu'nun 454 ve 464, Türk Medeni Kanunu'nun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına Dair Tüzük'ün 16 ve 21, Türk Medeni Kanunu'nun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük Kapsamında Tutulacak Defterler, Özel Kütük, Dosyalar, Tutanaklar ve Diğer Evrakın Düzenlenmesine Dair Yönetmelik'in 10. maddeleri uyarınca vasiden muayyen aralıklarla ya da en geç yılsonu itibarıyla hesap raporu alınmasının ihmal olunmaması ile kısıtlının zararına neden olabilecek ve vesayet makamının mesuliyetini doğurabilecek bu kabil davranışlardan sakınılması,

12- Vasi Tayini Dosyasının Takip Edilmediğinden İşlemden Kaldırıldığı

Sulh Hukuk Mahkemesinin ... esas sayılı vasi tayinine ilişkin dosyasının takip edilmemesi sebebiyle, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 150 veya 320/4. maddeleri gereğince işlemden kaldırılıp, bilâhare davanın açılmamış sayılmasına karar verildiği gözlenmiştir.

* 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 404. ve devamı maddelerinde açıkça belirtildiği üzere aynı Kanun'un 408. maddesindeki haller dışında vasi tayinine ilişkin taleplerin resen takip olunarak mutlaka sonuçlandırılması gerektiğinin ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 150. maddesinin bu tür davalarda uygulama yeri olmadığını hatırdan çıkarılmaması,

13- Vesayet Ad Kaydının Tutulmadığı

Vesayet ad kaydının tutulmadığı belirlenmiştir.

* Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 192. maddesi ile Türk Medeni Kanunu'nun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük Kapsamında Tutulacak Defterler, Özel Kütük, Dosyalar, Tutanaklar ve Diğer Evrakın Düzenlenmesine Dair Yönetmelik'in 8. maddesinin dört ve beşinci paragraf hükümleri uyarınca vesayet ad kaydının tutulması,

14- Vesayet Altına Alınacak Şahıslara Ait Mal Varlıklarının Araştırılmadığı

Kısıtlanması talep edilen şahısların, mal varlığı bulunup bulunmadığının gerektiği şekilde araştırılmadığı müşahede olunmuştur.

* Kısıtlı haklarının korunması hâkimin görevi kapsamında olmakla, vasilerce gerçekleştirilebilecek suiistimallerin önlenmesi açısından 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 438. maddesi uyarınca, kısıtlıların mal varlıklarının UYAP dâhil tüm imkânlar muvacehesinde mutlaka tahkik ettirilmesinin usul olarak benimsenmesi,

15- Vasilik Görevinin Devamı veya Yeni Vasi Atanması Bakımından Vesayet Dosyalarının Belirli Periyotlarla Gözden Geçirilmediği

... esaslı dosyalarda olduğu gibi dört, beş ve on sekiz yıl önce atanan vasilerin durumunun süre bakımından gözden geçirilmediği,

... sayılıda, vasinin ölmesine rağmen yeni vasi atanmadığı,

Müşahede edilmiştir.

* “Vasi, kural olarak iki yıl için atanır. Vesayet makamı, bu süreyi her defasında ikişer yıl uzatabilir.” hükmüne havi 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu’nun 456. maddesi gereğince iki yılda bir vasinin durumunun resen değerlendirilerek gereğinin takdiri, vasinin ölmesi halinde ise kısıtlının menfaatini teminen en kısa zamanda yeni vasi atanmasına ehemmiyet verilmesi,

16- Vesayet Hâlinin Herhangi Bir Suretle Sona Erip Ermediğinin Tespiti Zımında Dosyaların Belirli Periyotlarla Gözden Geçirilmediği

Tüm vesayet dosyalarının tetkiki sonucu, kısıtlının yerleşim yeri ile nüfusa kayıtlı olduğu yerde kısıtlamaya ve vasi atanmasına ilişkin kararların ilan edildiği dosyalardan,

a) ... sayılılarda, kısıtlıların 2015, 2016 ve 2017 yıllarında öldüğü,

b) ... sayılılarda, özgürlüğü bağlayıcı ceza nedeniyle vesayet altına alınan kısıtlıların 2016 ve 2017 yıllarında hapis hâlinin sona erdiği,

c) ... sayılılarda, yaş küçüklüğü nedeniyle vesayet altına alınan kısıtlıların 2012 ilâ 2017 yılları arasında 18 yaşını ikmal edip ergin oldukları,

Belirlenmiş, vesayetin sona erdiği tarihten denetim tarihine kadar ... aydan ... aya kadar zaman geçmesine karşın dosyaların işlemsiz bekletildiği anlaşılmıştır.

* UYAP sistemi üzerinden kısıtlıların nüfus kayıtlarının belli aralıklarla sorgulanarak vefat eden veya ergin olan kısıtlılar ile yapılan araştırma neticesi hapis hâli herhangi bir suretle sona eren hükümlüler açısından gereğinin takdiri ile “Vesayetin Sona Ermesinin Sonuçları” ayırım başlığı altındaki 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu’nun 489, 490 ve 491. madde hükümleriyle aynı Kanunu’nun 473. maddesindeki “Kısıtlama ilân edilmişse, kaldırılması da ilân olunur.” düzenlemesi doğrultusunda işlem yapılması,

Dosyaların belirli aralıklarla elden geçirilerek, tasfiye şartları oluşmaların usulünce tasfiyesi ile lüzumsuz iş birikimine, dolayısıyla gereksiz yere emek ve zaman kaybına meydan verilmemesi, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu’nun 470 ve 471. maddeleri ile Türk Medeni Kanunu’nun Velâyet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin

Uygulanmasına İlişkin Tüzük'ün 31. maddesi göz önünde bulundurularak süre sonunda dosyaların tasfiyesi için gereğine tevessül edilmesi,

17- Vesayet Kararının İlanı

... sayılı dosyada, vasi atanmasına ilişkin kararın kısıtlının yerleşim yeri ile nüfusa kayıtlı olduğu yerde ilân edilmediği tespit edilmiştir.

* 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 410 ve 421. maddeleri uyarınca, vasi atama kararlarının kısıtlının yerleşim yeri ile nüfusa kayıtlı olduğu yerde ilân edilmesi zorunluluğu bulunduğu unutulmaması,

18- Vesayet veya Kayyım İdaresi Altındakilere Ait Malların Satışının Takip Edilmediği

Sulh Hukuk Mahkemesinin ... esas sayılı dosyasında, kayyım idaresi altında bulunana veya kısıtlıya ait taşınmazın satışından elde edilip banka hesabına yatırılan paranın, vesayet makamınca takibinin yapılmamasından ötürü kayyım ve vasiye ödendiği anlaşılmıştır.

* 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 466. maddesinin, vesayet organları ile vesayet işleriyle görevlendirilmiş olan diğer kişilerin görevlerini yerine getirirken iyi bir yönetimin gerektirdiği özeni göstermekle yükümlü olduklarına ilişkin hükmüne riayet edilerek vesayet ve kayyım idaresi altındakilerin mal varlığının yönetiminde özen gösterilmesi,

19- Yönetim Kayyımından Hesap İstenmediği

Sulh Hukuk Mahkemesine ait ... esas sayılıda, 3561 sayılı Kanun uyarınca atanan yönetim kayyımından hesap raporu istenilmediği belirlenmiştir.

* 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 403, 431, 460, 466, 467, Tüzüğü'nün 30. maddeleri uyarınca vasiliğe ilişkin kurallar kayyımlar hakkında da uygulanacağından, ileride hukuki sorumluluk doğmaması açısından, 16.05.2009 tarih ve 27230 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Mal Memurlarının Kayyımlığı Hakkındaki Yönetmelik'in 14. maddesindeki, "(1) Kişi hesaplarının gelir ve giderleri ile ilgili belgeler her bir kişi için ayrı bir dosyada toplanır, gelir ve giderleri kayıt tutulmak suretiyle izlenir. (2) Her takvim yılı sonu itibarıyla, kişi hesapları ile ilgili yapılan işlemler, elde edilen gelirler, yapılan harcamalar ve malvarlığı değerleri hakkında düzenlenen faaliyet raporunun birer örneği, izleyen yılın mart ayı sonuna kadar 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre vesayet makamına ve Bakanlığa gönderilir." ve 24. maddesindeki "(1) Kayyımlık işlemleri; 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu gereğince vesayet dairelerinin denetimine tabidir. Ayrıca, kayyımlık işlem ve hesapları Bakanlıkça gerektiğinde denetletilebilir." şeklindeki hükümler dikkate alınarak bu nevi dosyaların da denetime tabi olduğunun bundan sonraki uygulamada gözden kaçırılmaması,